

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Som bekendt er det af særdeles Betydning til Fremme af den jordbrugende Del af Befolkningens Aaar, at Jordens Dyrtning foretages paa en saa indbringende og fordelagtig Maade som muligt. Opnaaelsen heraf kræver imidlertid fra Jordbrugerens Side Offre af Kapital og Arbeide; men den Bruger af Jord, der ikke eter samme, kan kun bringe saadanne Offre, naar der sikkes ham en rimelig Udfigt til ogsaa at nyde Frugten heraf. Vor Lovgivning indeholder derfor ogsaa en Række Bestemmelser, sigtende til at sikre Fæstegaardmænd dette, medens den derimod for en stor Del savner tilsvarende Bestemmelser med Hensyn til Fæste- og Leiehusmand. Der tiltrænges saaledes Lovforskrifter i denne Retning, saa meget mere som det sikkert maa erkjendes, at det i og for sig er lettere overkommeligt for den enkelte Mand at anvende forholdsvis større Arbeide og Omhyggelighed paa Dyrtningen af en lille Jordlod, selv om den kun indskrænker sig til en Haveplet, end der i Reglen vil kunne anvendes paa større Arealer. Lovforslagets Hovedtante er derfor den, i det Omfang, som dette efter Forholdenes noget forskellige Bestaafenhed kan anses gjørligt, at udvide hine Bestemmelser for Fæstegaardmænd til ogsaa at finde Anvendelse paa den talrige Klasse af Fæste- og Leiehusmand, der ere Brugere af Jord.

Med Hensyn til Lovforslagets enkelte Paragrafer bemærkes Følgende:

Til § 1.

Paragrafen indeholder intet Andet, end hvad der efter § 5 i Forordning af 8de Juni 1787 angaaende Fæstegaardens Til- og Fratrædelse og § 5 i Lov af 19de Februar 1861 angaaende nogle Forandringer i Fæstelovgivningen allerede er gjældende Ret med Hensyn til Fæstegaardmænd, og er de nævnte Loves Redaktion, saavidt muligt, ordret benyttet.

Til § 2.

Ligeledes om denne Paragraf gjælder, at den intet Andet indeholder, end hvad der ifølge § 5 i Lov af 19de Februar 1861 allerede er gjældende Ret med Hensyn til Fæstegaardmænd, og er ligeledes her den nævnte Lovs Redaktion, saa vidt muligt, ordret benyttet.

Til § 3.

Ifølge Forordningen af 8de Juni 1787 § 2 (jfr. Forordningen af 9de Marts 1838 § 4) er den Synsforretning, som skal finde Sted ved Overtagelsen og Fratrædelsen af et Fæste, at foretage af dertil inden Retten udmeldte uvillige Mænd. Heri er for Fæstegaardens Vedkommende indtraadt en Forandring ved Lov af 19de Februar 1861 § 6, saaledes at bemeldte Synsforretninger herefter foretages paa en mindre bekostelig Maade, nemlig efter de i samme Lovs § 5 givne og i foranstaaende Lovforslags § 2 optagne Regler. Derimod hjemler Loven af 19de Februar 1861 ikke denne Fremgangsmaade for Fæstehusens Vedkommende, og med Hensyn til disse har derfor Synet hidtil vedblivende maattet optages paa den ved Forordningen af 8de Juni 1787 § 2 foreskrevne mere bekostelige Maade*). Paragrafen tilfigter saaledes kun paa dette Omraade at indføre for Fæste- og Leiehus den samme Veltelse, som allerede gjælder for Fæstegaarde.

Til § 4.

Paragrafen omtaler de Tilfælde, i hvilke den ellers ved Lovforslaget hjemlede Erstatningsret bortfalder. Disse ere i Str. a. og c. saadanne, hvor Fæsteren har begaaet en retsstridig Handling, der allerede ifølge den bestaaende Lovgivning (Forordning af 9de Marts 1838 §§ 5—7 jfr. Forordning af 25de Marts 1791) maa antages at have denne Følge for Fæstegaardmænds Vedkommende. Med Hensyn til Str. b. findes de vedkommende Bestemmelser i Loven af 27de Mai 1848 § 2 og omhandle Mangler paa Pligtopfyldelse fra Fæstehusmandens Side. Hvad endelig angaar Str. d., turde den deri indeholdte Bestemmelse, at Kravet paa Erstatning bortfalder, naar Leieren selv frivillig hæver Leieforholdet, ikke behøve nærmere Begrundelse.

Til § 5.

Bestemmelserne i Lovforslagets §§ 1—3 vilde mulig blive af mindre Betydning, dersom de vilkaarlig kunde tilfidesættes navnlig af Eterne af vedkommende Huse og Jordlodder.

*) jfr. Borup „den danske Landboet“, Udgave af 1873, Side 209.